

บทสังเคราะห์ (สรุปย่อสำหรับผู้บริหารฯ)

การท่องเที่ยวในอดีตมีลักษณะที่ชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการจัดการท่องเที่ยวยังขาดรูปแบบชัดเจนที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ ในกระบวนการจัดการท่องเที่ยวเองก็ขาดการให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสพการณ์ ให้เกิดความเข้าใจ - ซาบซึ้ง ในวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตท้องถิ่น รวมทั้งมีส่วนร่วมอนุรักษ์แก่ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

และจากแนวโน้มที่มีหลายๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐ - ภาคเอกชน - ผู้ประกอบการท่องเที่ยวได้ให้ความสนใจในการจัดการท่องเที่ยว เจริญอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้น หากมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็จะนำไปสู่การสนองตอบต่อ แนวนโยบาย Eco tourism ที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ในที่สุด

สำหรับการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 เพื่อหาทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ใน จ.เชียงราย จึงได้ทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย รายงานสถิติ และสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้อง และทำการสำรวจ สัมภาษณ์ความคิดเห็นจากบุคคลกรระดับต่างๆ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นผลการศึกษาคัดประจุมั่งรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประมวลสถานภาพและปัจจัยการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาพบว่านโยบายในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดเชียงราย มุ่งเน้นการพัฒนาในหลายๆ ด้าน เช่น โครงสร้างพื้นฐาน การรักษาสภาพแวดล้อมของจังหวัด การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารพิษเป็นสินค้าหลัก การจัดตั้งและรวมตัวของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อจัดการสุขภาพและเตรียมความพร้อมของจังหวัดเชียงรายเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

สถานภาพของจังหวัดเชียงรายในการจัดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับดี เพราะจังหวัดเชียงรายมีจุดแข็งในด้านพื้นที่หลายๆ ประการ เช่น จังหวัดเชียงรายมีชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทั้งในด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทำให้มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหลากหลายรูปแบบ มีความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น การคมนาคมสู่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดและในประเทศเพื่อนบ้านสะดวกสบาย มีขีดความสามารถสูงในการรองรับนักท่องเที่ยว เพราะจังหวัดเชียงรายมีพื้นที่กว้างขวาง อีกทั้งชาวเชียงรายมีอัธยาศัยไมตรีดีและมีความตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามมาตรฐานในการจัดการท่องเที่ยว ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทักษะของผู้ประกอบการท่องเที่ยว การขาดการประสานงานและวิสัยทัศน์ของชุมชน ตลอดจนการเบี่ยงเบนเป้าหมายการท่องเที่ยว ได้กลายเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้รายงานยังชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ความเข้าใจประโยชน์และ ผลลัพธ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความเป็นธรรมชาติและความดั้งเดิมของกิจกรรม การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีความสำคัญอย่างสูงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย

การปรับปรุงองค์ประกอบด้านการพัฒนาเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้เป็นที่รู้จัก การผลิตบุคลากรที่มีความรู้จริงในการบริหารจัดการทรัพยากร มีการรวมตัวของผู้ประกอบการในท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ประกอบการ การปรับปรุงในด้านต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นปัจจัยซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดเชียงรายให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และตัวชี้วัดที่สำคัญของความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวสามารถประเมินได้จาก สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น การธำรงรักษาและการคงอยู่ของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีความตระหนักรู้และเข้าใจการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

2. สรุปภาพรวมศักยภาพชุมชนและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสม

2.1 ด้านพื้นที่

จากการศึกษาพบว่ามีความเป็นไปได้สูงที่จะจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามรูปแบบที่นำเสนอในพื้นที่ 5 ชุมชน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากชุมชนมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและชุมชนยังคงสามารถธำรงรักษาไว้ได้ ชุมชนยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่ใกล้เคียงสำหรับนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม นอกจากนั้นการคมนาคมไปยังชุมชนใน 5 พื้นที่มีความสะดวกสบายและมีระยะทางห่างจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยวไม่ห่างไกลจนเกินไป

อย่างไรก็ตามควรจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวบางชุมชน เพื่อเอื้อต่อความสะดวกสบายและความปลอดภัยเบื้องต้นสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเพื่อการสัญจรให้สะดวกขึ้นในฤดูฝน การจัดให้มีสถานพยาบาลเบื้องต้น และระบบการสื่อสารโทรคมนาคม ตลอดจนการขยายพื้นที่การทำเกษตรให้กว้างขวางครอบคลุมพื้นที่กว้างใหญ่ขึ้น เพื่อนำมาซึ่งพื้นที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย

2.2 ด้านการจัดการ

จากรายงานการวิจัยพบว่าชุมชนทั้ง 5 ชุมชน มีขีดความสามารถในการจัดการให้บริการเบื้องต้นอยู่ในระดับดี เพราะชุมชนมีองค์กรปกครองท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน กลุ่มพลังต่างๆ ในชุมชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชน ซึ่งจะมีส่วนในการเตรียมการด้านต่างๆ เช่น การจัดเตรียมที่พัก และอาหาร การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก การจัดการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นนอกจากนั้นชุมชนยังมีการจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสภาพแวดล้อมในชุมชนให้น่าอยู่ รวมถึงมีทรัพยากรบุคคลในชุมชนที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านต่างๆ แก่ผู้ที่สนใจ

แต่ชุมชนทั้ง 5 ยังมีข้อจำกัดบางประการในด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การจัดทำมาตรการการควบคุมและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ การให้บริการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้ประทับใจ และต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการจัดการ เพื่อชุมชนจะสามารถบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วม

ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 99 เป็นตัวแทนชุมชนจากกลุ่มพลัง กลุ่มผู้นำ และคณะกรรมการชุมชนมีความเห็นด้วยต่อการจัดให้มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในพื้นที่และเห็นว่าชุมชนของตนมีขีดความสามารถในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และชุมชนทั้งในระดับบุคคลและองค์กรต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเพราะจะได้มีส่วนร่วมโดยตรงในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ร่วมสืบสานและธำรงรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยเผยแพร่ของดีของท้องถิ่นและเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของชุมชน

อนึ่งเพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนได้ ชุมชนทุกหมู่เหล่าจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับรู้การดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องในชุมชนและมีการประสานความร่วมมือจากสมาชิกของชุมชนทุกกลุ่ม มีการสร้างความเข้าใจร่วมในประโยชน์และความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะได้ เพื่อจะนำมาซึ่งการยอมรับและความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ชุมชนยังเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดการตลาด ตลอดจนการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนตามที่ได้รับการร้องขอ

2.4 ด้านกิจกรรมและกระบวนการ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่ากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ทั้ง 5 ชุมชน มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและมีความน่าสนใจ สามารถสร้างให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่นำเสนอจากศักยภาพที่มีอยู่จริงของชุมชนและมีการปรุงแต่งเพียงส่วนน้อย กิจกรรมนั้นครอบคลุมการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชนเผ่า ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมดั้งเดิม การรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน การศึกษาความหลากหลายในป่าและทรัพยากรธรรมชาติ การทำการเกษตรและภูมิปัญญาท้องถิ่นและเสริมด้วยการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อศึกษาหาความรู้และสัมผัสความงามของทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ชุมชนและผู้สนใจศึกษา เห็นคุณค่า เกิดความเข้าใจ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนนำเสนอไม่เพียงแต่นำมาซึ่งการให้การศึกษาแก่ผู้สนใจเท่านั้น ชุมชนยังมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักท่องเที่ยว อันจะเป็นช่องทางในการยกระดับการศึกษาของตนเองและชุมชนอีกด้วย อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ชุมชนมีความเป็นปึกแผ่นมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

3. รูปแบบความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชาวจังหวัดเชียงรายตระหนักในจุดแข็งละจุดอ่อนด้านพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีผลต่อศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงราย ตลอดจนรับรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ผ่านมา ทราบถึงศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอื่นๆที่น่าสนใจ เช่น การท่องเที่ยวทางเรือ และสนับสนุนข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆที่มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวตามรูปแบบที่น่าสนใจ ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงและเป็นตัวหลักในการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนตามนโยบาย

จากรายงานสรุปความคิดเห็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงรายที่ผ่านมาและกำลังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันนั้นมีสาเหตุมาจากกลไกในการประสานงานขาดประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีการทำงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือและขาดความเชื่อมโยงในการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมยังไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอ อีก-

ทั้งชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในการเป็นคณะกรรมการของชมรม สมาคม หรือองค์กรที่ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนชุมชนไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดการ

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่พึงประสงค์ ซึ่งได้จากการสรุปความคิดเห็นการประชุมร่วมพหุภาคีมีดังนี้

1. ต้องมีการจัดตั้งกลไกการประสานงานที่เป็นทางการในรูปแบบคณะกรรมการ ประกอบด้วยชุมชนเป็นหลักในการบริหารจัดการ พร้อมทั้งมีหน่วยงานซึ่งสนใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างจริงจังร่วมอยู่ในคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้ให้มีบทบาทภาระหน้าที่ตามนโยบายขององค์กรเท่านั้น
2. บทบาทและภาระหน้าที่ของกลไกจะต้องชัดเจน เพื่อเอื้อต่อการประสานความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน
3. จัดให้มีการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการบริหารจัดการ ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว และมีการสร้างความเข้าใจของชุมชนต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
4. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
5. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน
6. องค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องต้องมีบทบาทภาระหน้าที่หลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

บทคัดย่อ (ABSTRACT)

ทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดเชียงราย (ระยะที่ 1)

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวและปัจจัย ที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นการศึกษาศักยภาพของชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา คือเชิงประวัติศาสตร์ เชิงนิเวศป่าไม้ชุมชน เชิงนิเวศเกษตรกรรมทางเลือก เชิงสุขภาพทางเลือกและเชิงวัฒนธรรมชนเผ่า โดยมีวัตถุประสงค์เนื้อหาทางเลือกและรูปแบบในการจัดการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสมร่วมกับกลุ่มองค์กร - หน่วยงานต่างๆ (ภาคี) ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยการเอื้ออำนาจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร - จัดการตามแนวนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ Eco tourism

ในการศึกษาได้ทำการศึกษาในเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกกับบุคคลากรหลายระดับ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย รวมทั้งสัมภาษณ์คนในท้องถิ่นที่เป็นชุมชนท่องเที่ยวใน 5 กรณีศึกษาคำนวณแนวทางการสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นพร้อมกับการศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดเชียงราย พบว่ามีแนวนโยบายที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ในหลายหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ (แหล่ง) ท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเป็นระดับ ในช่วงระยะเวลาที่ต่อเนื่อง รวมทั้งผลจากการศึกษาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พบว่าชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการ - บริหารได้ และปัจจุบันชุมชนมีกิจกรรมพื้นฐานด้านการอาชีพพื้นบ้าน ด้านวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นชุมชนที่ตั้งของแหล่งประวัติศาสตร์ มีความสนใจที่จะร่วมพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ดี แต่สมาชิกในชุมชนทั้งหมดยังขาดความเข้าใจในหลักการ วิธีการจัดการ-บริหาร ตลอดจนขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จึงทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ยังไม่แน่ใจในความสามารถของชุมชนที่จะจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วยตนเองในระยะแรกเริ่มได้

แนวทางในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดเชียงรายในอนาคตนั้นควรมีความต่อเนื่องโดยความร่วมมือจากภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีกลไกประสานงานซึ่งกันและกันในการพัฒนาทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ท่องเที่ยว อนุรักษ์วิถีชีวิตและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ(จุดเด่น)ของท้องถิ่นสำหรับการจัดการท่องเที่ยว มีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสริมประสานเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันในกระบวนการ - ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นาร่องในพื้นที่

ที่ท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ เพื่อศึกษาวิจัยจากกระบวนการปฏิบัติจริงที่จะนำมาสู่แนวทางเลือกและรูปแบบในการจัดการที่ เหมาะสมและเป็นไปได้ในช่วงระยะเวลาต่างๆ (ระยะสั้น - ระยะยาว) ของ จังหวัดเชียงรายได้อย่าง เป็นรูปธรรมชัดเจน สอดคล้องสนองต่อนโยบายทุกระดับ อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนในจังหวัดเชียงรายได้ในที่สุด

The Abstract

The Alternatives and Models of and Eco-tourism in Chiangrai (the first stage)

This research aims to study and analyze a current situation of tourism and factors influencing to an eco-tourism business management. Besides, the research is to study a potential of communities which are as case studies of eco-tourism attractiveness in terms of historical, community ecology, alternative agriculture, alternative health care and cultural features of hill tribes. One of the study objectives is to search for alternatives and models of eco-tourism business management for communities, other concerning organizations and networks in accordance with a policy towards community eco-tourism.

The method of this research is qualitative, using different level of in-depth interviews with various key informants who concern with eco-tourism in Chiangrai. In addition, the interview covers local people in 5 case study communities coupled with reviewing of literatures of concepts and theories on eco-tourism.

The result of this study reveals that according to a current situation of eco-tourism in Chiangrai, there is a room of existing policy and operation that is supportive and promoting to various styles and models of eco-tourism management of which communities could be more integrated and participated in the management step by step in an existing situation of the eco-tourism continuously.

The result of the study of case study communities on eco-tourism business management uncovers that they interest to develop their eco-tourism characters and potentials in order to manage the business themselves efficiently. However the members of whole communities still lack of an understanding of principle concepts and skill to operate an eco-tourism business including to promote and eco-tour programs to the public. They are still uncertain to do the business themselves at an initial stage.

The future path to promote eco-tourism alternatives and models in Chiangrai is needed to be worked out continuously from a cooperation between concerning agencies. This requires a close and effective mechanism to coordinate between organizations both at a policy and operation levels in order to recover an eco-tourism places and reserve community culture and activity that are deserved as local identities and attractiveness.

The other thing of the promotion is to manage an eco-tourism business that is beneficial to all concerning and participated agencies in every step and procedure of business management of eco-tourism pilot programs of different models and styles. Moreover, the participatory

action research is required in order to search for an appropriate and feasible alternatives and models for eco-tourism both for short and long programs in Chiangrai. These promoting concrete eco-tourism programs in accordance with every policy level would finally lead to success of a business management of eco-tourism in Chiangrai.